

DOGMELE CREȘTINE ȘI APOSTOLICE, EXPRESII ALE BINELUI CEL MAI ÎNALT

Dumnezeu, suprema existență, este o viață iubitoare între cele trei Persoane de o unică ființă. Aceasta e prima dogmă. A doua este că Dumnezeu, Cel în Treime, creează din iubire făpturile umane într-o lume folosită în comun, ca să-și extindă iubirea și la ele și să-L iubească și ele. A treia dogmă este că după ce făpturile umane refuzând iubirea lui Dumnezeu au căzut în moarte, Tatăl cereșc a trimis pe Fiul Său la ele ca om, care mergând în iubirea Lui până la moarte ca să învingă moartea în Sine și prin Sine și în ei moartea lor, dându-le celor ce vor voi viața de veșnică ferice în comuniune cu Dumnezeu cel în Treime. Aceasta e a treia dogmă. Fără un astfel de Dumnezeu iubitor și astfel de fapte ale Lui, urmărind un asemenea scop cu oamenii, dacă existența ar consta numai din ce dă lumea aceasta supusă unor legi oarbe, moarte și supusă atitor mizerii ce sfârșesc cu moartea definitivă a persoanelor umane ce apar fiind pe rând, concepție proprie mai tuturor filozofilor și religioșilor panteiste, ea nu avea nici un sens. De unde și spre ce scop ar fi iubirea și datorile faptelor bune, cînd totul decurge fatal conform legilor oarbe?

Mal trebuie să menționăm că Impărăția fericii a veșnicii comuniuni cu Dumnezeu în Treime depinde și de voia noastră de a ne însuși această viață, de comuniune între noi, urmînd pilda lui Hristos, Care a mers pînă la jertfă pentru noi. Am putea spune că aceasta arată o a patra dogmă, poruncită de Hristos, o dogmă prin care se cere oamenilor să-și însușescă în mod liber binele pe care ni l-a adus El și pe care îl vedem realizat din veci în Sfînta Treime. Contribuția noastră la însușirea acestui bine a cerut-o Hristos, spunîndu-ne: „Iubiți-vă unii pe alții, precum v-am iubit Eu pe voi» (Ioan 13, 14). Numai păzînd acest cuvînt al Lui, va veni El și Tatăl Lui în noi și-și vor face locaș în noi (Ioan 14, 23). Iar această iubire a noastră între noi venită nouă din prezența Sfintei Treimi în noi, este Biserica. În ea trebuie să fim toți una cu Hristos între noi, precum este Fiul una cu Tatăl în Sfîntul Duh (Ioan 17, 11).

De aceea a pus Domnul Hristos atîta accent pe Biserică (Matei 16, 16), declarînd că adevărata credință în El trebuie să se arate în unitatea lor în Biserică. Iar Biserica este nu acolo unde se rămîne numai la Evangheliile scrise de doi Apostoli și doi ucenici ai lor, ci unde se păstrează învățătura tuturor Apostolilor Săi, păstrată de comunitățile bisericești în unire din vremea Apostolilor pînă azi; se păstrează acolo unde Apostolii și-au luat pe ucenicii lor urmași, dîndu-le harul primit la Cîncizecime de la Duhul Sfînt, după ce aceștia au învățat de la ei tot ce au învățat ei de la Hristos. „Te îndemn», zice Sfîntul Apostol Pavel lui Timotei, să îți aprîns harul lui Dumnezeu, cel ce este dat ție prin

COMITETUL DE REDACȚIE :

Președinte : Prea Fericitul Părinte TEOCTIST, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Membri : Pr. DUMITRU STĂNILOAB, Profesor onorar la Institutul teologic de grad universitar din București; Pr. DUMITRU ABRUDAN, Profesor la Institutul teologic de grad universitar din Sibiu; Pr. IOAN ICĂ, Profesor la Institutul teologic de grad universitar din Sibiu.

Redactor : ION CIUTACU

COLABORATORI :

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit și Prea Sfințitul Episcop, Prea Cucernicii Profesori de la Institutele teologice de grad universitar și de la Seminarile teologice; Prea Cucernicii Consilierii administrativi, candidații la titlul de doctor în teologie, precum și protopopii, preoții etc.

punerea *mînilor mele*» (II Tim. 1, 6). Că acești ucenici pot și sint datori să păstreze învățătura de la Apostoli, nu numai pe cea scrisă de unii din ei, ci și pe cea predată oral, o spune Sfîntul Apostol Pavel către Timotei: «*Ține dreptarul cuvintelor sănătoase ce le-ai auzit de la mine, cu credință și cu iubirea ce este în Iisus Hristos*» (II Tim. 1, 13). Iar Corintenilor le scrie: «*Fraților, vă laud că în toate vă aduceți aminte de mine și țineți predaniile precum vi le-am dat* (I Cor. 11, 2). Nu-i laudă că citesc Evangheliile și nu-i îndeamnă să respecte numai ceea ce le scrie în Epistole, ci să țină toate cite le-a spus vreme de un an și jumătate (Fapte 18, 1). El știe că episcopii și preoții sint cei ce-și pot împlini datoria de a păstra învățătura cea sănătoasă și de a mostra pe cei potrivnici. «*Pentru că mulți sint cei răzvrățiți, grăitori în deșert și înșelători cărora trebuie să li se închidă gura*» (Tit 1, 11). Dedesubtul multor acestor rătăcirii propovăduite și azi stă voința celor ce neagă pe Hristos ca Dumnezeu, recunoscîndu-L doar ca un prooroc asemenea celor din Vechiul Testament, un simplu Iisus, născut ca orice om din păcat, care deci nu a mintuit pe oameni prin cruce, ci a suferit pentru păcatele Sale ca orice om, fiind slujitor cel mult al lui Iehova. Necunoscînd un bine superior vieții din lumea aceasta, o astfel de învățătură ca și tot pantelismul nu poate reprezenta adevărul (Tit 1, 14).

Cum ne mai ridică aceste teorii la cel mai înalt bine, care este uniunea cu Dumnezeu în Treime după ce ne-a scăpat de moarte?

Dogmele creștine reprezentînd astfel binele real ca treaptă supremă a existenței la care vor să ridice pe om, sint totodată adevărul, căci nu pot fi deasupra tuturor și cauza și ținta oamenilor niște legi oarbe, care duc toate făpturile conștiente la moarte. Dar la acest adevăr făpturile conștiente nu se pot ridica decît prin efortul liber al libertății lor. De altfel Insuși Hristos s-a declarat pe Sine «adevărul» în calitate de izvor al adevăratei și veșnicei vieți în fericire, prin faptul că este Unul din suprema Treime lubitoare (Ioan 14, 6). E adevărul care explică totul și dă un rost fericit tuturor, spre deosebire de legile oarbe și închise în orizontul material îngust. Și tocmai prin aceasta este adevărul spre care făpturile umane nu se pot ridica decît prin libertate, sporind în viață adevărată în El pe măsură ce sporesc în puterea libertății ce li s-a dat, împotriva patimilor ce-i rodesc celor materiale. Renunțarea așa-ziselor «evangheliști» de azi de a ajuta pe oameni să se ridice la supremul bine se arată chiar în faptul că refuză și îndeamnă și pe alții să refuze, să-și facă semnul crucii însoțit de mărturisirea Sfintei Treimi, ceea ce dovedește că ocolesc atît credința în Sfînta Treime, cit și pe aceea a mîntuirii noastre prin crucea Fiului lui Dumnezeu făcut om, amîndouă afirmări ale iubirii lui Dumnezeu față de omenii. Se vede în aceasta aîst nerecunoașterea celui numit de el simplu «Iisus» ca Hristos, sau ca Fiul lui Dumnezeu Cel Intrupat și ca Mîntuitor, cit și nerecunoașterea Lui: ca născut fără de păcat dintr-o fecioară și deci a puterii mîntuitoare a crucii Lui. Oare nu e străvezie în aceasta influența celor ce nu volesc să treacă de la Vechiul Testament la cel Nou, care afirmă la fel că Hristos încă nu a Venit, sau a celor ce rămîn la Iehova?

Pr. prof. dr. DUMITRU STANILOAE

PROBLEME INTERCONFESIONALE

TEOLOGIA MĂRTURISIRILOR DE CREDINȚĂ LUTERANE ȘI ORTODOXE

TEZA DE DOCTORAT

Preot conf. dr. Ștefan Sandu

(Partea a treia)

III. DUMNEZEU UNUL IN FIINTA SI INTREIT IN PERSOANE IN MARTURISIRILE DE CREDINȚĂ LUTERANE ȘI ORTODOXE

Sfînta Treime. Dumnezeu Cîntuitorul

Pentru învățătura despre Treime în Mărturisirile de credință luterane trebuie menționate ca locuri fundamentale; Articolul I. «*De Deo*» al Confesiunii Augustane și Articolul I. «*De Deo*» al Apologiei, partea întâi «*De articulis divinae majestatis*» a Articolelor de la Smalkalde și expunerea primelor trei părți principale din Catehismele lui Luther³⁰⁰.

În Mărturisirile de credință luterane nu există nici o schimbare propriu-zisă a dogmei Sfintei Treimi. Confesiunea Augustană în primul articol aderă la hotărîrea Sinodului de la Niceea. În Apologie se accentuează că atît romano-catolicul cit și protestanții își arată adevăznea față de Simbolurile ecumenice și că din acest punct de vedere nu există nici o contradicție între luterani și romano-catolici. Luther a subliniat acest lucru în Articolele de la Smalkalde (Istoria dogmelor a arătat totuși anumile deosebirii de nuanțe între teologia romano-catolică medievală și teologia lui Luther. Teologia romano-catolică a accentuat mai puțin decît Luther umanitatea lui Iisus Hristos). În mod consecvent găsim că cele trei Simboluri ecumenice se află în introducerea Cărții Concordia. Scurte expuneri trinitare se găsesc în introducerea Confe-

300, p. 100-101, op. cit., p. 28. Pentru învățătura despre Sfînta Treime în Mărturisirile de credință luterane a se vedea: K. Thiemme, *Der Gott der Katholiken*, in «*Zeitschrift für Theologie und Kirche*», N.F., 10, 1929, p. 183-206; L. W. Spitz, *The Soteriological Aspect of the Doctrine of the Holy Trinity according to the Lutheran Confessions*, in «*Concordia Theological Monthly*», XXVI (1935), p. 161-171; J. T. Müller, *The Concept of God in Luther and the Lutheran Confessions*, in «*CTM*», XXVI (1935), p. 1-16; L. Crane, *Confessio Augustana*, Stockholm, 1907, II, Paapeberg, *A New Look at the Lutheran Confessions* (1520-1537), St. Louis, and London, 1972, p. 112-124; Karl Lehmann, *Horst Georgi Pöhlmann, Gott, Jesus Christus, Wiederkehrt Christi*, in H. Meyer, H. Sütte (Hrsg.), *Confessio Augustana, Bekenntnis des einen Gottes*, Frankfurt am Main, 1980, p. 48-78.